

Brandchefen i Mjölby kommun
Industrigatan 17 A
595 00 MJÖLBY

Insatsstyrka - anspänningstid

I skrivelse till statens brandnämnd har Ni hemställt om tolkning av viss text i två av statens brandnämnds meddelanden. Dels i meddelande 1975:6, Exempel på brandordningar, under 4 §: "Utryckning skall ständigt kunna ske med minst de styrkor inom den tid" etc, dels i meddelande 1975:8, Exempel på brandförsvarsavtal, sid 6 under 4 §: "B kommun förbinder sig att vid larm ... etc ... biträda med minst den styrka inom den tid ... etc ... som anges nedan". Brandnämnden får anföra följande.

I brandstadgan (1974:81) 5 § fastställs bl a att kommun skall hålla sådan beredskap, att första utryckning ständigt kan ske inom en efter kommunens förhållanden godtagbar tid. Det lägsta antal brandbefäl och brandmän (insatsstyrka) och den tid, som erfordras för denna beredskap skall redovisas i brandordningen. Insatsstyrkan består av delstyrkor med, beroende på anställningsförhållandet, olika anspänningstider. Insatsstyrkan är dessutom vanligen fördelad på olika delkåror inom kommunen. Brandstadgan talar inte om någon första - eller andra styrka, inte heller om vakt - resp beredskapsstyrka. Kommunen är skyldig att vid larm om sådan händelse, som påkallar brandförsvarets engagemang, kunna tillhandahålla den personal och inom de tider som finns angivna i brandordningen. Utrycket "ständigt" i meddelande 1975:6 under 4 § skall givetvis inte tolkas att kommunen, då hela eller delar av den föreskrivna insatsstyrkan är engagerad i någon räddningsaktion, är skyldig att hålla ytterligare personal i beredskap. Är hela styrkan uttömd ger 8 § brandlagen möjlighet att begära förstärkning från grannkommun/er.

I princip skall den ifrågasatta texten i meddelande 1975:8, sid 6 under 4 § tolkas på samma sätt. Brandförsvarsavtal upprättas vanligtvis med avsikt att länsstyrelse helt eller delvis skall befria en kommun från skyldigheten att hålla egen kommunal brandkår. När fullständig sådan befrielse erhållits genom att länsstyrelse fastställt en brandordning som bygger på avtal mellan två kommuner blir jämlikt 6 § andra stycket brandlagen (1974:80) den genom avtalet engagerade kommunens brandkår att betrakta som den befriade kommunens egen brandkår. Har befrielse delvis erhållits blir på samma sätt den ena kommunens brandkår att betrakta som en del av den andra kommunens. Tidigare nämnda bestämmelse i 5 § brandstadgan är således direkt tillämplig. Den genom avtalet hjälpande kommunen kan komma att behöva utöka sina resurser för att kunna uppfylla avtalets föreskrifter.

HO/BL

Naturligtvis kan den situationen uppstå att ifrågavarande resurser kan vara nästan eller helt uttömda i samband med en räddningsaktion i den egna kommunen. Situationen synes dock, enligt brandnämndens mening, teoretisk. Skulle den likväl inträffa har den genom avtalet hjälpberättigade kommunen att jämlikt 8 § brandlagen hemställa om hjälp från annan kommun än den avtalsbundna. Frågan om eventuellt avtalsbrott kvarstår dock. Enligt brandnämndens mening kan något sådant inte anses föreligga. Möjligheten att fullgöra avtalet måste anses utesluten till följd av omständighet som ej bort tas i beräkning vid avtalets ingående. S k force majeure, eller som sägs i äldre svenskt juridiskt språkbruk, händelse av högre hand måste anses föreligga. Force majeurebegreppet brukar i juridisk litteratur definieras som en utifrån kommande, omfattande och sällan inträffande tilldragelse, som medför ett oöverstigligt hinder för att utföra en prestation. (Jfr köplagen 24 §, växellagen 54 §, cheoklagen 48 § och skuldebrevslagen 7 §).

STATENS BRANDNÄMND

Sven Hultqvist

Hans Ohlsson